

TERVEZET

2011/2012. MENETRENDI ÉVRE VONATKOZÓ

Díjszámítási Dokumentum

**BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó
Mű Zrt.**

**HATÁLYOS: 2011. DECEMBER 11-TŐL 2012. DECEMBER
8-IG**

TARTALOM

1	BEVEZETÉS.....	3
2	ÁLTALÁNOS RENDELKEZÉSEK.....	4
2.1	A DD időbeli hatálya	4
2.2	A DD tárgyi hatálya	4
3	A DD ALAPJÁUL SZOLGÁLÓ ADATOK ISMERTETÉSE.....	5
3.1	Adatszolgáltatáshoz kapcsolódó felelősség	5
3.2	Költségek.....	5
3.3	Teljesítménymutatók.....	7
3.4	Korrekciós indexek.....	7
3.5	Alkalmazott felárak	8
3.6	Kedvezmények	9
3.7	Díjszámítás módja	9
4	A BÉM BORSODI ÉRC, ÁSVÁNY-ÉS NYERSANYAG FELDOLGOZÓ MŰ ZRT. ÁLTAL A HOZZÁFÉRÉSRE JOGOSULTAK SZÁMÁRA NYÚJTOTT SZOLGÁLTATÁSOK DÍJAI	10
4.1	Alapszolgáltatások	10
4.1.1	<i>Kapacitás elosztási díj</i>	10
4.1.2	<i>Pályahasználati díj</i>	11
4.2	Kiegészítő szolgáltatások.....	12
4.2.1	<i>Tolatási díj</i>	12
5	A DÍJSZABÁSI RENDSZER KÖTELEZŐ FELÜLVIZSGÁLATA.....	13

1 Bevezetés

A vasúti közlekedésről szóló 2005. évi CLXXXIII. törvény (a továbbiakban: Vtv.), illetve a hálózat-hozzáférési díjak képzésének és alkalmazásának alapvető szabályairól szóló 83/2007 (X.6.) GKM-PM együttes rendelet (a továbbiakban: díjképzési rendelet) a nem független vasúti pályahálózat működtetői által a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózaton alkalmazandó hálózat-hozzáférési díjak vonatkozásában díjmegállapító szervezetként a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezetet (a továbbiakban: VPE) jelöli ki.

A díjképzési rendelet 13. §-ában rögzítettek szerint a díjmegállapító szervezet feladata, hogy a hálózat-hozzáférési díjak meghatározásának módszertani dokumentumaként ötévenként elkészítse a Díjképzési Módszertant (a továbbiakban: DM).

A díjmegállapító szervezet az adott menetrendi évre vonatkozó konkrét hálózat-hozzáférési díjak megállapítását a DM, a pályahálózat-működtető utolsó lezárt üzleti évének tényadatai, a DM-ben meghatározott egyéb adatforrások, valamint a várható állami szerepvállalás mértéke alapján végzi el, és a hálózat-hozzáférési díjak meghatározására vonatkozó részletes számításokat és a számítások alapjául szolgáló adatokat a Díjszámítási Dokumentumban (a továbbiakban: DD) rögzíti.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet arra, hogy a DD-ben szereplő díjak számítása során a lehető legpontosabb kalkuláció érdekében a teljes kalkulációs folyamat alatt tartózkodtunk a kerekítések alkalmazásától.

Az áttekinthetőség érdekében a DD-ben bemutatott költségadatok tizedes jegyet nem szerepeltetve ezer Ft-ra kerekítve, a hálózat-hozzáférési díjak tizedes jegyet nem szerepeltetve Ft-ban, a százalékok pedig kettő tizedes jegy pontosságig¹ kerülnek bemutatásra.

A saját célú nyílt hozzáférésű pályahálózat használatáért fizetendő díjakat a hatályos jogszabályoknak megfelelően, a kerekítés szabályait figyelembe véve, egész forint összegben kell megállapítani és közzétenni.

A leírtakból fakadóan az egyes díjak ismertetésekor a táblázatokban szereplő adatok összeadása során a végső díjtól kis mértékben eltérő összeg is eredményeződhet. Az ilyen eltérések az egyes részelemek kerekítéseiből adódnak, és nem a díjkalkuláció hibáját jelentik.

¹ Kivételt képez az alól a korrekciós indexeknél bemutatott más adatforrásból származó adat (egy tizedesjegy).

2 Általános rendelkezések

2.1 A DD IDŐBELI HATÁLYA

A vasúti pályahálózat működtetője a jelen 2011/2012-es menetrendi évre vonatkozó Díjszámítási Dokumentumban meghatározott díjakat az adott menetrendi évre vonatkozó Hálózati Üzletszabályzatban teszi közzé. Jelen DD előírásait a 2011. december második vasárnapjától kezdődő menetrendi évre vonatkozóan kell figyelembe venni.

2.2 A DD TÁRGYI HATÁLYA

Jelen DD hatálya BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt., mint nem független vasúti pályahálózat-működtető által működtetett saját célú nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat használatáért fizetendő hálózat-hozzáférési díjak meghatározására vonatkozó részletes számításokra és a számítások alapjául szolgáló adatokra terjed ki.

3 A DD alapjául szolgáló adatok ismertetése

3.1 ADATSZOLGÁLTATÁSHOZ KAPCSOLÓDÓ FELELŐSSÉG

A szolgáltatott adatok helyességéért, azok tartalmi megfelelőségéért a pályahálózat-működtető teljes körű felelősséggel tartozik. A VPE felelős a pályahálózat-működtető által szolgáltatott adatok alapján a DM-ben rögzített módszertan és a hatályos jogszabályok betartásával a díjak kalkulációjáért.

3.2 KÖLTSÉGEK

Az egyes szolgáltatásokhoz tartozó indokolt bevételek, költségek és ráfordítások a DM alapján megkülönböztetésre kerülnek a közvetlen és a közvetett költségcsoportok között.

Közvetlen költségek

A közvetlen költségek között szerepelnek az egyes szolgáltatásokhoz egyértelműen és közvetlenül hozzárendelendő tételek.

A pályahálózat-működtető közvetlen költségeinek szolgáltatásokhoz rendelt 2012-es értékeit a 1. számú táblázat tartalmazza, továbbá a törzsszövegben az egyes szolgáltatásokhoz kapcsolódó költségek között is bemutatásra kerül.

Közvetett költségek

A közvetett költségek között szerepelnek a nem független vasúti pályahálózat-működtetőnél, integrált vasúti társaságok esetén pedig a pályahálózat-működtetői szervezetnél, illetve az integrált vasúti társaságnál felmerülő, az összes szolgáltatás között megosztásra kerülő (közvetett) tételek.

A pályahálózat-működtető közvetett költségeinek szolgáltatásokhoz rendelt 2012-es értékeit az 1. számú táblázat tartalmazza, továbbá a törzsszövegben az egyes szolgáltatásokhoz kapcsolódó költségek között is bemutatásra kerül.

A DM 6.3. pontja alapján a közvetett költségek kiszámítása az egyes szolgáltatások közvetlen költségeinek és ráfordításának arányában történik. A 83/2007. GKM-PM együttes rendelet 4. § (3) alapján az alapszolgáltatásokra osztott közvetett költség nem érvényesíthető közvetlenül a fizetendő díjtételben, azonban a közvetett költségek számolásakor az alapszolgáltatásokra is osztódik költség, mely az alapszolgáltatásokért fizetendő díjtételek összetételében általános felárként jelenik meg, így nyújtva fedezetet a pályahálózat-működtetőnél felmerült költségekre és ráfordításokra.

A 2012-es évre vonatkozó költségek összefoglaló bemutatását az 2. és 3. számú táblázatok tartalmazzák.

1. Táblázat: Pályahálózat-működtető költségmegoszlása szolgáltatások szerint

BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt. (2012)

	közvetlen költség ezer Ft	közvetett költség ezer Ft
Vasúti pályahálózat-kapacitás iránti kérelmek kezelése	694	143
Pályahasználat	36 080	7 448
Tolatás	9 825	2 028
Összes költség	46 599	9 619

2. Táblázat: Pályahálózat-működtető költségmegoszlása közvetlen és közvetett költségcsoportok szerint

**BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt.
(2012)**

	ezer Ft	%
Közvetlen költségek	46 599	82,89%
Közvetett költségek	9 619	17,11%
Összes költség	56 218	100,00%

3. Táblázat: Pályahálózat-működtető költségmegoszlása szolgáltatástípusok szerint

**BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt.
(2012)**

	ezer Ft	%
Alapszolgáltatások	44 365	78,92%
Járulékos szolgáltatások	-	-
Kiegészítő szolgáltatások	11 853	21,08%
Mellékszolgáltatások	-	-
Összes költség	56 218	100,00%

3.3 TELJESÍTMÉNYMUTATÓK

A teljesítménymutatók 2009-es és 2012-es értékeit, valamint az előrejelzéshez használt feltételezéseket BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt. az adatszolgáltatás részeként bocsátotta rendelkezésre.

A pályahálózat-működtető 2009-es és 2012-es teljesítménymutató értékeit a 4. számú táblázat tartalmazza.

4. Táblázat: Pályahálózat-működtető teljesítménymutatói

BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt.			
	2009	2012	mértékegység
Vasúti pályahálózat-kapacitás iránti kérelmek kezelése	150	240	szolgáltatás igény
Pályahasználat	1 959	4 500	kocsi
Tolatás	1 959	4 500	kocsi

3.4 KORREKCIÓS INDEXEK

A bázisidőszak, azaz a díjmegállapítás során figyelembe vehető indokolt költségek és ráfordítások alapját képező utolsó lezárt üzleti év, és a díjév között mintegy három év telik el, melynek következtében a bázisidőszak és a díjév közötti (részben tényadatokon alapuló, részben tervezhető) árszínvonal-változás, valamint egyéb jelentős, a díjak mértékére kiható változások kerülnek figyelembe vételre.

Alapszabályként az egyes tételekhez kapcsolódóan figyelembe vehető árszínvonal változás mértéke a bázisidőszaktól a díjmeghatározás előtti hónapot megelőző negyedév végéig terjedő időszakra a KSH által közölt fogyasztói árindex.

A hivatal által 2010. január-szeptember hónapokra közzétett fogyasztói árindexek átlaga alapján az előző év azonos időszakához képest az éves átlagos fogyasztói árak összesen 5,1%-kal nőttek².

A díjmeghatározás előtti hónapot megelőző negyedév végétől a díjévig terjedő időszakra az MNB által előrejelzett fogyasztói árindex alkalmazandó. 2010. negyedik negyedévére az éves átlagos index értéke 103,6%. A 2010. évre vonatkozó fogyasztói árindexek súlyozott számtani átlaga 104,725%. 2011-re vonatkozóan az MNB 103,5%-os éves átlagos fogyasztói árindexet jelez előre³.

Ennek megfelelően a bázisidőszak és a díjév közötti árszínvonal-változás mértéke 108,4%.

A személyi jellegű ráfordítások tekintetében a figyelembe veendő árszínvonal változás mértéke a BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt. esetében a bázisidőszakot követő évre 100,0%.

A bázisidőszakot követő évtől a díjévig terjedő időszakra az MNB által előre jelzett nemzetgazdasági bruttó kereset-növekedési mérték alkalmazandó, mely 2011-re vonatkozóan 104,4%.³ Ennek megfelelően a bázisidőszak és a díjév közötti árszínvonal-változás mértéke személyi jellegű ráfordítások tekintetében 104,4%.

² Forrás: Fogyasztóiár-index a javak főbb csoportjai szerint, havonta, 3.6.1 STADAT tábla, KSH

³ Forrás: Jelentés az infláció alakulásáról, 2010. augusztus, MNB

Nem vehető figyelembe árszínvonal változás az értékcsökkenési leírási költségekhez és értékvesztéshez, a pénzügyi műveletek bevételeihez és ráfordításaihoz, a céltartalékokhoz, valamint a rendkívüli bevételekhez és ráfordításokhoz.

A hálózat-hozzáférési díjak meghatározása során figyelembe vehető az értékcsökkenési leírások és értékvesztések tekintetében a díjmeghatározás előtti hónapot megelőző negyedév végéig aktivált beruházások, selejtezések, kivezetések.

A bázisidőszak tényadatait érintő további figyelembe vehető módosítások az adó- és járulérendszernek a díjmegállapítást megelőző hónapig jogszabályban rögzített változásai, illetve a központi költségvetési támogatás (költségtérítés) tekintetében a tényadatok helyett a díjévre - az állam és a pályahálózat-működtető közötti szerződés, annak hiányában pedig a közlekedésért felelős miniszter közlése alapján - tervezett érték. A jelenlegi díjkalkuláció nem tartalmaz erre vonatkozó korrekciókat.

A BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt. esetében alkalmazott korrekciós indexeket és korrekciós tételeket az 5. számú táblázat tartalmazza.

5. Táblázat: A díjkalkuláció során alkalmazott korrekciós indexek

Személyi jellegű ráfordítások	Korrekciós index
2010 bérnövekedés	100,0%
2011 nemzetgazdasági bruttó átlagkereset index-MNB	104,4%
ALKALMAZANDÓ INDEX	104,4%

Egyéb költségek és ráfordítások,	Korrekciós index
2010 éves átlagos fogyasztói árindex 2010.I-III.név. KSH	105,1%
2010 éves átlagos fogyasztói árindex 2010.IV.név. MNB	103,6%
2010 éves átlagos fogyasztói árindex MNB	103,5%
ALKALMAZANDÓ INDEX	108,4%

3.5 ALKALMAZOTT FELÁRAK

A Vtv. 55.§ (5) a) bekezdése értelmében az alapszolgáltatások díját a nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat működtetésének, valamint a vasúti pályahálózat-kapacitás elosztásának a külön jogszabály rendelkezései szerint figyelembe vehető költségeinek, illetőleg ráfordításainak alapulvételével úgy kell megállapítani, hogy az a szolgáltatás igénybevételéhez közvetlenül kapcsolódó költségeket, ráfordításokat és az infrastruktúra üzemeltetéséhez nyújtott állami támogatásokat tükrözze.

A vasúti hálózat-hozzáférési díjrendszer kereteiről, valamint a hálózat-hozzáférési díjak képzésének és alkalmazásáról szóló 83/2007. (X.6.) GKM-PM együttes rendelet 4. § (3) bekezdése alapján az alapszolgáltatásokra jutó közvetett költségek (irányítási és központi bevételek, költségek, ráfordítások) nem vehetők figyelembe a díjmeghatározás során. Annak érdekében, hogy a fizetendő, elszámolandó hálózat-hozzáférési díjak fedezzék a pályahálózat-működtetők indokolt költségeit, a Vtv. 55.§ (8) szerint az alapszolgáltatásokra általános felár került meghatározásra.

A 83/2007. (X. 6.) GKM-PM együttes rendelet 6. § rendelkezései alapján, ha a pályahálózat-működtető országos vagy állami tulajdonban lévő vasúti pályát tartalmazó térségi, elővárosi vasúti pályahálózatot működtet, továbbá a hozzáférésre jogosultak által várhatóan fizetendő és az elszámolandó hálózat-hozzáférési díjak, valamint a nyújtott állami támogatás összege a pályahálózat-működtető e

tevékenységével kapcsolatos összes várható indokolt költségét és ráfordítását nem fedezi, akkor a díjmegállapító szervezet felszámítja a Vtv. 55. § (8) bekezdésében meghatározott felárat.

A 83/2007. (X.6.) GKM-PM együttes rendelet 4. §-a értelmében az alap-, járulékos, kiegészítő és mellékszolgáltatások díjképzése során a hálózat-hozzáférési díjnak a szolgáltatás nyújtásával kapcsolatban a pályahálózat-működtetőnél felmerülő összes közvetlen/valamennyi indokolt költségre és ráfordításra fedezetet kell biztosítani. Az általános felár megállapítása szempontjából a hangsúly az indokoltságon van: az alapszolgáltatás díjtételeiben nem érvényesíthető, közvetett költséget leképező költségtömeg bármely más szolgáltatás díjalapját vizsgálva nem tekinthető az adott szolgáltatás nyújtásához kapcsolódóan felmerülő indokolt költségnek, ráfordításnak.

A kalkuláció során az alapszolgáltatásokra jutó közvetett költségek általános felárként kerülnek bemutatásra.

3.6 KEDVEZMÉNYEK

A hálózat-hozzáférési díjakból a Vtv. és a díjképzési rendelet adta kereteken belül általános és egyedi kedvezmények nyújthatók. A kedvezmények csak meghatározott vasúti pályaszakaszra felszámított hálózat-hozzáférési díjakra vonatkozhatnak.

A Vtv. és a díjképzési rendelet vonatkozó rendelkezései értelmében amennyiben a DM által érintett pályahálózat-működtető kiegyenlítő juttatásban részesül, úgy annak mértékével arányos általános kedvezményt köteles a hozzáférésre jogosultak számára nyújtani.

Amennyiben kedvezmény meghatározásra kerül, a kedvezmény mértéke az érintett díjtételeknél kerül bemutatásra.

Jelen DD készítésekor nem került kedvezmény meghatározásra.

3.7 DÍJSZÁMÍTÁS MÓDJA

Az egyes szolgáltatásokhoz kapcsolódóan a díjtétel meghatározásának módja a DM erre vonatkozó rendelkezései alapján:

$$\frac{\text{A szolgáltatás díjában figyelembe vehető bevételek,} \\ \text{költségek és ráfordítások összege}}{\text{A szolgáltatáshoz kapcsolódó teljesítmény}} = \text{Költségalapú díj}$$

A 3.5 pontban rögzítetteknek megfelelően az alapszolgáltatásokra jutó közvetett költségek általános felárként kerülnek bemutatásra. Az általános felár kiszámítása az alábbi képlet alapján történik.

$$\frac{\text{A szolgáltatás díjában figyelembe vehető közvetett} \\ \text{bevételek, költségek és ráfordítások összege}}{\text{A szolgáltatáshoz kapcsolódó teljesítmény}} = \text{Általános felár}$$

4 A BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt. által a hozzáférésre jogosultak számára nyújtott szolgáltatások díjai

4.1 ALAPSZOLGÁLTATÁSOK

4.1.1 Kapacitás elosztási díj

A díjszámításnál figyelembe vett költségek

A díj kialakításakor figyelembe vehető tételek (a DM 7.2.1.1 pontja alapján) a vasúti pályahálózat-kapacitás iránti kérelmek kezelése szolgáltatáshoz rendelt közvetlen és közvetett költségek és ráfordítások.

A kapacitás elosztás közvetlen költségei közül a VPE Kft. számlázott költsége egyedi módon, a Vasúti Pályakapacitás-elosztó Szervezet és a nem független vasúti pályahálózat-működtető közötti jogviszonytól szóló 268/2009. (XII.1.) Kormányrendelet rendelkezéseit figyelembe véve, a megadott költségadatok alapján került meghatározásra.

A VPE Kft.-nek fizetendő díj a BÉM Borsodi Érc, Ásvány-és Nyersanyag Feldolgozó Mű Zrt. hálózat-hozzáférési díj kalkulációjába bevont 2012-re előre jelzett összes költségének 1,25 %-a.

Költségek összefoglalása

6. Táblázat: Kapacitás elosztási díj - költségek összefoglalása

Kapacitás elosztási díj	2012. évi ktg (eFt)
Közvetlen költség	694
Közvetett költség	143
Összes költség	837

A díjhoz kapcsolódó teljesítménymutató

7. Táblázat: Kapacitás elosztási díj - teljesítmény

Kapacitás elosztási díj	2012. évi teljesítmény
szolgáltatás igények darabszáma	240

A fizetendő díjtétel meghatározása

8. Táblázat: Kapacitás elosztási díj - díj meghatározása

Kapacitás elosztási díj	Ft
1. Költségalapú kalkuláció	2 892
2. Felár mértéke a díjban	597
3. Kedvezmény	-
Fizetendő díj (1 + 2 - 3)	3 489

A szolgáltatást igénybe vevő által fizetendő díj a fenti táblázat alapján:

3.489 Ft /szolgáltatás igény.

4.1.2 Pályahasználati díj

A díjszámításnál figyelembe vett költségek

A díj kialakításakor figyelembe vehető tételek (a DM 7.2.2.1 pontja alapján) a pályahasználat szolgáltatáshoz rendelt közvetlen és közvetett költségek és ráfordítások.

Költségek összefoglalása

9. Táblázat: Pályahasználati díj - költségek összefoglalása

Pályahasználati díj	2012. évi ktg (eFt)
Közvetlen költség	36 080
Közvetett költség	7 448
Összes költség	43 528

A díjhoz kapcsolódó teljesítménymutató

10. Táblázat: Pályahasználati díj - teljesítmény

Pályahasználati díj	2012. évi teljesítmény
szolgáltatást igénybevevő kocsik száma	4 500

A fizetendő díjtétel meghatározása

11. Táblázat: Pályahasználati díj - díj meghatározása

Pályahasználati díj	Ft
1. Költségalapú kalkuláció	8 018
2. Felár mértéke a díjban	1 655
3. Kedvezmény	-
Fizetendő díj (1 + 2 - 3)	9 673

A szolgáltatást igénybe vevő által fizetendő díj a fenti táblázat alapján:

9.673 Ft /kocsi.

4.2 KIEGÉSZÍTŐ SZOLGÁLTATÁSOK

4.2.1 Tolatási díj

A díjszámításnál figyelembe vett költségek

A díj kialakításakor figyelembe vehető tételek (a DM 7.2.3.1 pontja alapján) a tolatás szolgáltatásra könyvelt közvetlen és közvetett bevételek, költségek és ráfordítások.

Költségek összefoglalása

12. Táblázat: Tolatási díj - költségek összefoglalása

Tolatási díj	2012. évi ktg (eFt)
Közvetlen költség	9 825
Közvetett költség	2 028
Összes költség	11 853

A díjhoz kapcsolódó teljesítménymutató

13. Táblázat: Tolatási díj - teljesítmény

Tolatási díj	2012. évi teljesítmény
szolgáltatást igénybevevő kocsik száma	4 500

A fizetendő díjtétel meghatározása

14. Táblázat: Tolatási díj - díj meghatározása

Tolatási díj	Ft
1. Költségalapú kalkuláció	2 634
2. Felár mértéke a díjban	-
3. Kedvezmény	-
Fizetendő díj (1 + 2 - 3)	2 634

A szolgáltatást igénybe vevő által fizetendő díj a fenti táblázat alapján:

2.634 Ft / kocsik.

5 A díjszabási rendszer kötelező felülvizsgálata

A díjszámítási rendszert - és annak részeként a DD-t - a VPE jogosult módosítani. Ennek érdekében a VPE folyamatosan nyomon követi a díjrendszer gyakorlati működését, az ennek során megjelenő tapasztalatokat; az ehhez szükséges adatokat -a díjképzési rendelet 14. §-ában rögzített szabályok szerint - a pályahálózat-működtető a VPE részére megküldi. A VPE módosítja a díjszabási rendszer elemeit, ha

- a pályahálózat-működtető hozzáférésre jogosultak által fizetett, illetve elszámolt hálózat-hozzáférési díjbevétele,
- a pályahálózat-működtetőnek nyújtott állami támogatás mértéke,
- a pályahálózat-működtető által működtetett nyílt hozzáférésű vasúti pályahálózat mérete

közül legalább az egyik jelentős mértékben megváltozott a díjszabási rendszer elemeinek korábbi megállapításakor figyelembe vett értékhez képest.

A jelentős mértéket, valamint a fentiekén kívüli felülvizsgálati kritériumokat a VPE a Díjképzési Módszertan 1.3 pontjában határozza meg.

A vasúti igazgatási szerv elrendeli a díjszabási rendszer módosítását, ha a hálózat-hozzáférési díjak megállapításához figyelembe vett költségek és ráfordítások legalább 5%-kal eltérnek az indokolt költségektől és ráfordításoktól.